

**Ustawa
z dnia ...
o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym
Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli
Komunikacyjnych**

Art. 1. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 98a dodaje się art. 98b w brzmieniu:

„Art. 98b. 1. Do zadań Funduszu należy także zaspakajanie określonych w art. 444 Kodeksu cywilnego roszczeń z umów, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2, w przypadku wyczerpania określonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

2. Roszczenie poszkodowanego do Funduszu, o którym mowa w ust. 1 przedawnia się z upływem lat trzech od dnia wyczerpania sumy gwarancyjnej.

3. Bieg przedawnienia roszczenia, o którym mowa w ust. 2, przerywa się także przez zgłoszenie Funduszowi tego roszczenia. Bieg przedawnienia rozpoczyna się na nowo od dnia, w którym zgłaszający roszczenie otrzymał na piśmie oświadczenie Funduszu o przyznaniu lub odmowie świadczenia.”;

2) w art. 117 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Koszty działalności Funduszu wynikające z realizacji zadań, o których mowa w art. 98, art. 98b i art. 99, są pokrywane z dochodów Funduszu.”.

Art. 2. 1. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny zaspokaja także określone w art. 444 Kodeksu cywilnego roszczenia z umów, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 1, w przypadku kiedy do wyczerpania określonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej doszło przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Roszczenia te zaspokajane są z dochodów Funduszu, o których mowa w art. 117 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

2. Roszczenie poszkodowanego do Funduszu, o którym mowa w ust. 1, przedawnia się z upływem lat trzech od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Bieg przedawnienia roszczenia, o którym mowa w ust. 2, przerywa się także przez zgłoszenie Funduszowi tego roszczenia. Bieg przedawnienia rozpoczyna się na nowo od dnia, w którym zgłaszający roszczenie otrzymał na piśmie oświadczenie Funduszu o przyznaniu lub odmowie świadczenia.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

1. Propozycja legislacyjna jest związana z problemem wyczerpywania się sum gwarancyjnych szczególnie w obowiązkowych ubezpieczeniach OC posiadaczy pojazdów mechanicznych.
2. Wyczerpanie sumy dotyczy najczęściej osób najpoważniej poszkodowanych, niezdolnych do pracy lub nawet do samodzielnej egzystencji, które po wypadku otrzymują renty i bieżące zwroty kosztów leczenia i rehabilitacji.
3. Wskutek wyczerpania sumy gwarancyjnej poszkodowani zostają tych świadczeń nagle pozbawieni.
4. Obecnie problem wyczerpania sumy gwarancyjnej dotyka głównie osób, które uległy wypadkom w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku oraz w pierwszych latach obecnego tysiąclecia i które korzystały z ochrony w ramach umów obowiązkowego ubezpieczenia OC zawartych w latach, kiedy suma gwarancyjna była na poziomie dużo niższym niż obecnie.
5. Również **obecnie obowiązujące minimalne sumy gwarancyjne, które są sumami odnoszonymi się do jednego zdarzenia, bez względu na liczbę poszkodowanych** w przypadku poważnych w skutkach wypadków z dużą liczbą poszkodowanych mogą okazać się niewystarczające.
6. W przypadku osób, co do których do wyczerpania sumy gwarancyjnej doszło przed wejściem w życie ustawy nowelizującej, należy odejść od zasady nieretroaktywności przepisów prawa. Warto zaakcentować, że w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego podkreśla się, że odstępstwa od nieretroakcji powinny być uzasadnione bardzo ważnymi powodami. Chodzi tu o potrzebę przyznania prymatu określonej innej wartości konstytucyjnej, np. sprawiedliwości społecznej. Trybunał Konstytucyjny (wyrok sygn. TK K 28/01) uznał, że zasada nieretroaktywności prawa nie ma charakteru absolutnego i w szczególnie uzasadnionych przypadkach może być naruszona. Wskazywał jednak, że jej złamanie możliwe jest jedynie w sytuacjach wyjątkowych, a przemawiać za tym musi inna zasada prawnokonstytucyjna. Wydaje się, że w omawianej sprawie zachodzi sytuacja kolizji zasady nieretroaktywności z innymi wartościami konstytucyjnymi (w tym wynikającą z zasady demokratycznego państwa prawnego zasadą zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa). Ponadto konstytucyjne zasady sprawiedliwości społecznej i równości bez wątpienia w tych szczególnych okolicznościach skłaniają do przyjęcia proponowanej regulacji.
7. Wejście w życie proponowanych zmian nie wiąże się ze skutkami finansowymi dla budżetu państwa.